

Súd: Okresný súd Bratislava I
Spisová značka: 3P/106/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1117215095
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 08. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:OSBA1:2017:1117215095.3

Uznesenie

Okresný súd Bratislava I v Bratislave v konaní pred sudkyňou Mgr. Katarínou Škultétyovou v právnej veci maloletých detí: S. W. S., nar. XX.XX.XXXX, a C. B. S., nar. XX.XX.XXXX, obaja štátni občania Slovenskej republiky, J. a B. M. P. (L.), zastúpené súdom ustanoveným kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom Vazovova 7/A, 816 16 Bratislava, deti rodičov: otca - navrhovateľa Q. A. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XX, P. XXXX, C. P., J., štátny občan L. a J., právne zastúpený JUDr. Ivanou Zmekovou, advokátkou, so sídlom Zámocká 18, 811 01 Bratislava, a matky M. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. X, XXX XX A., štátna občianka Slovenskej republiky a J., právne zastúpená advokátskou kanceláriou NIKU & partners, s.r.o, so sídlom Prokopa Veľkého 51, 811 04 Bratislava, v konaní o návrhu navrhovateľa, otca maloletých detí o nariadenie návratu maloletých detí do cudziny pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní, takto

rozhodol:

I. Súd návrh navrhovateľa **z a m i e t a**.

II. Žiaden z účastníkov **n e m á** právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Tunajšiemu súdu bol dňa 19.06.2017 doručený návrh otca maloletých detí, zastúpeného právnu zástupkyňou, na nariadenie návratu maloletých do krajiny ich obvyklého pobytu, t.j. do J. v zmysle Dohovoru o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí na tom skutkovom základe, že maloleté deti mali mať v J. obvyklý pobyt, keďže posledné spoločné bydlisko rodičov maloletých detí, ktorí sú manželmi, ako aj posledný obvyklý pobyt maloletých detí bol v J., F. XX, P. XXXX, C. P., v byte, kde rodina naposledy v J. bývala a ktorý je vo vlastníctve starej matky maloletých detí z otcovej strany. Navrhovateľ uviedol, že po narodení druhého syna (C. B., nar. XX.XX.XXXX) matka v máji 2014 odišla na Slovensko spolu s deťmi na trojmesačný pobyt, kam za nimi určité obdobie dochádzal aj otec. Spoločná dohoda manželov bola taká, že po tomto období sa rodina opäť vráti do J.. Matka si svoj pobyt s deťmi následne predĺžila pod zámienkou, že J. nie je pre deti bezpečný (v tom čase nebol). Otec, keďže chcel zachovať bezpečnosť rodiny, súhlasil s predĺžením pobytu do konca roka 2014. Matka mala zároveň navrhnúť presťahovanie rodiny do L., s čím otec sledujúc dobro rodiny a spokojnosť manželky súhlasil. Decembri 2014 sa rodina vrátila do J.. Keďže matka počas pobytu na Slovensku získala pracovné príležitosti, žiadala po návrate do J. od otca, aby opäť išli na Slovensko (kvôli pracovným aktivitám matky). Od tohto obdobia rodina pravidelne cestovala medzi J. a Slovenskom, pričom na základe spoločnej dohody rodičov sa napokon mali presťahovať z J. do L.. Matka však podľa otca odsťahovanie odsúvala. Jediným dôvodom, pre ktorý boli deti s matkou od roku 2014 na Slovensku viac času, bola podľa navrhovateľa výlučne matkina práca. Mal zato, že aj keď bola rodina od mája 2014 na Slovensku viac ako v J., rodičia nemali nikdy úmysel sa na Slovensko presťahovať, preto si otec nevybavoval na Slovensku trvalý ani prechodný pobyt. Toto obdobie bolo považované za prechodné, po dobu, kým sa celá rodina presťahuje do L.. V decembri 2016 prišla rodina opäť do J. a práve vtedy otec odhalil skutočné úmysly a správanie matky, jej mimomanželské známosti, závažnú psychickú poruchu

a jej manipulácie. Začiatkom januára 2017 otec matku konfrontoval ohľadom zistených skutočností pričom sa napokon manželia mali dohodnúť na záchrane manželstva. Otec sa s matkou dohodol, že matka odíde s mladším synom na Slovensko, kde ukončí pracovné aktivity a otec so starším synom odídu do L., kde nájdu bývanie a matka s mladším synom príde za nimi koncom januára. Neskôr však matka trvala na tom, že na Slovensko zoberie oboch synov, ukončí svoje pracovné aktivity a v uvedenom čase príde s oboma deťmi za otcom do L., do toho času mal otec zabezpečiť bývanie a školu pre maloleté deti. Otec s návrhom matky nesúhlasil, ale v odchode s deťmi jej nijako nebránil. Nie je pravdivé tvrdenie matky uvádzané v návrhu adresovanom na Okresný súd Bratislava V, o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na čas do rozvodu manželstva, že matka musela s deťmi doslova utiecť dňa 08.01.2017 a otec zadržal pasy detí, preto syn S. musel cestovať na slovenský pas. Nepravdivosť tvrdenia otec preukazoval potvrdením Ministerstva vnútra J. a J. ambasády o tom, že obe deti cestovali na izraelský pas. Otec v návrhu zdôraznil, že aj keď bola rodina od roku 2014 viacej času na Slovensku, s presťahovaním na Slovensko nikdy nesúhlasil ani sa s ním nezmieril. Dôvodom tohto stavu bola práve dohoda rodičov o presťahovaní do L.. Otec mal za to, že krajinou obvyklého pobytu maloletých detí je J., kde má rodina podľa neho skutočné bydlisko a sú tu nahlásení k trvalému pobytu. V tejto krajine rodičia spoločne vykonávali opatrovnícke práva k obom maloletým deťom v spoločnej domácnosti. Za podstatnú skutočnosť ohľadom zmeny obvyklého pobytu maloletých detí považoval skutočný úmysel rodičov presťahovať sa z J. do L.. Nikdy nebolo skutočným a spoločným úmyslom oboch rodičov zostať bývať, a to ani prechodnú dobu na Slovensku. Rodina sa pravidelne vracala do krajiny obvyklého pobytu detí, mala tam (a má) k dispozícii byt, príslušné poistenia a dane, svojich lekárov, spoločný účet (rodičia), čo podľa navrhovateľa opätovne svedčí o tom, že spoločným úmyslom rodičov nebolo premiestniť sa na Slovensko. Podľa otca majú deti silné citové väzby k osobám, veciam a prostrediu v J. a ich návrat do J. je podľa neho v súlade s najlepším záujmom detí. Poukázal tiež na konanie matky, ktorá dňa 08.01.2017 premiestnila deti na územie Slovenskej republiky bez súhlasu otca a v dôsledku ktorého došlo k porušeniu práva starostlivosti o deti na strane navrhovateľa. Matka mala konať výlučne v súlade so svojimi záujmami, bez ohľadu na záujmy a potreby detí a bez vedomia a súhlasu manžela - otca maloletých detí, ktorý bol v domnení, že matka ide na Slovensko ukončiť svoje pracovné aktivity. Mal za to, že takáto zmena obvyklého pobytu detí je zásahom do opatrovníckeho práva otca a teda neoprávneným premiestnením maloletých detí mimo krajinu ich obvyklého pobytu, na ktorom základe žiadal o nariadenie návratu maloletých detí do J..

2. Súd uznesením zo dňa 20.06.2017, č.l. 113, ustanovil maloletým deťom na zatupovanie a ochranu ich záujmov v tomto konaní kolízneho opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom Vazovova 7/A, Bratislava (ďalej len „kolízny opatrovník“).

3. Súd postupom podľa § 131 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) vyzval uznesením zo dňa 20.06.2017, č.l. 114 - 115 matku maloletých detí, ako účastníka, ktorý podľa navrhovateľa porušuje právo, aby sa v lehote 7 dní od doručenia uznesenia písomne vyjadrila k návrhu navrhovateľa a aby v prípade, že s návrhom nesúhlasí, pripojila k vyjadreniu listinné dôkazy, ktorých sa dovoľáva, prípadne označila iné dôkazy na preukázanie svojich skutkových tvrdení a uviedla, či sa vzdáva práva účasti na pojednávaní. Súd zároveň matku v uznesení poučil, že ak sa bez vážneho dôvodu na výzvu súdu v stanovenej lehote nevyjadrí, prípadne neoznámí, aký závažný dôvod jej v tom bráni, súd bude mať za to, že sa vzdáva práva účasti na pojednávaní a za to, že proti návrhu nemá námietky. Matke bolo uznesenie súdu doručené dňa 10.07.2017.

4. Matka maloletých detí S. W. a C. B. sa k návrhu otca vyjadrila písomným podaním doručeným súdu prostredníctvom právnej zástupkyne dňa 13.07.2017. Proti návrhu otca matka namietala obvyklý pobyt maloletých detí, ktorý mali mať maloleté deti podľa tvrdení matky na území Slovenskej republiky. Matka v tomto smere poukázala na stanovisko Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky zo dňa 02.06.2017, vypracované na žiadosť Okresného súdu Bratislava V pre konanie vedené pod sp. zn. 20P/15/2017, o rozvod manželstva medzi účastníkmi a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode manželstva, ktoré pripojila k vyjadreniu. Mala za to, že obvyklý pobyt je konceptom skutkovým a nie právnym, je irelevantné, kde majú deti trvalé bydlisko. Matka mala za to, že otec v návrhu ničím nepreukázal, že by deti mali pred 08.01.2017 obvyklý pobyt na území štátu J.. Naopak, otec vo svojom návrhu uviedol niekoľko informácií a priložil niekoľko listinných dôkazov, z ktorých jednoznačne vyplýva, že deti nemohli mať pred 08.01.2017 obvyklý pobyt v štáte J.. Za takéto dôkazy označila matka „doklad objasnenia údajov o cestujúcom“ a potvrdenie škôlky X. P. S. zo dňa 03.04.2017, z ktorých údajov vyplýva, že maloletý C. B. sa na území štátu J. z celkových 974

dní za obdobie od 10.05.2014 do 08.01.2017 zdržiaval iba 102 dní. Z dôkazu „potvrdenie škôlky... zo dňa 03.04.2017“ jednoznačne a nespochybniteľne možno vyvodíť iba fakt, že maloletý S. W. nikdy v J. predškolské zariadenie nenavštevoval. Obidve deti sa od mája 2014 nachádzajú na území Slovenskej republiky a mimo jej územia cestujú len na krátkodobé dovolenkové pobyty, čo potvrdil samotný otec pri opise okolností vyšťahovania matky spolu s maloletými deťmi z J. na Slovensko, z ktorých vyplynulo, že s odchodom matky s deťmi súhlasil, dochádzal za nimi, súhlasil s predĺžením pobytu a keďže sa tento stav nezmenil, otec nepodnikol vtedy žiadne právne kroky pre návrat maloletých detí do J., preto jeho konanie nemožno posúdiť inak ako tak, že sa s pobytom maloletých detí na území Slovenskej republiky zmieril. Otec sám vo svojom návrhu potvrdzuje príchod matky s deťmi na územie Slovenskej republiky a deklaruje aj to, že on sám súhlasil s pobytom detí na Slovensku. Sám uviedol, že „je pravdou, že rodina od mája 2014 bola na Slovensku viac ako v J.“ a preto mala matka za to, že otec návrhom nespochybnil obvyklý pobyt maloletých detí na území Slovenskej republiky bezprostredne pred údajným premiestnením dňa 08.01.2017. Za dôkaz svedčiaci v prospech tohto tvrdenia matky označila odvolanie otca proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava V zo dňa 15.02.2017, vrátane jeho doplnenia spísaného priamo otcom, v ktorom uvedenú skutočnosť potvrdzuje. Dôkaz predložený otcom týkajúci sa údajov o pobyte maloletého C. na území J. vyvracia zároveň aj tvrdenia otca o spoločne vykonávaných opatrovníckych právach rodičov k obom maloletým deťom v spoločnej domácnosti v J.. Matka uviedla, že na územie Slovenskej republiky s deťmi pricestovala po vzájomnej dohode rodičov a po celú dobu sa na území Slovenskej republiky zdržiavala so súhlasom otca, pričom otec za celé tri roky nepodnikol žiadne právne kroky vedúce k zabezpečeniu návratu rodiny na územie J., na základe čoho je nepochybné, že otec sa zmieril so založením obvyklého pobytu maloletých detí na území Slovenskej republiky, s čím v súvislosti matka poukázala na článok 13 písm. a) Haagskeho dohovoru o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí. Matka tak mala za to, že maloleté deti S. W. a C. B. nadobudli obvyklý pobyt na území Slovenskej republiky na základe dohody rodičov dňa 10.05.2014 a od tej doby nedošlo k ďalšej zmene obvyklého pobytu maloletých detí. Návrh otca preto žiadala matka zamietnuť.

5. Súd vec prejednal na pojednávaní dňa 16.08.2017 a 17.08.2017, na ktorom vypočul účastníkov, ich právnych zástupcov, kolízneho opatrovníka maloletých detí a vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi v rozsahu danom ust. § 123 CMP.

6. Z prednesu právnej zástupkyne navrhovateľa vyplynulo, že dohoda rodičov maloletých detí bola taká, že deti sa budú zdržiavať na území Slovenskej republiky a J. a dôvodom boli pracovné povinnosti matky. Je síce pravdou, že pokiaľ ide o fyzickú prítomnosť, boli v období od 5/2014 deti viac prítomné na Slovensku, stále im však zostali zachované všetky sociálne a rodinné väzby k J., ktoré sú určite silnejšie ako v SR, kde sú viazané výlučne na matku a jej rodičov, pričom v J. majú širšiu rodinu, svoje bývanie, lekárov a zabezpečené aj vzdelávanie v židovskej viere, pričom na Slovensku túto perspektívu nemajú. Poukázala tiež na to, že pre daný prípad je podľa ich názoru aplikovateľné rozhodnutie NS SR 6Cdo/1/2013, nakoľko sa jedná o obdobný prípad, kde KS uzavrel, že napriek tomu, že deti mali vyššiu mieru fyzickej prítomnosti na území SR, kde dokonca navštevovali aj školu bola za krajinu ich obvyklého pobytu označená Talianska republika. Najvyšší súd SR síce zrušil rozhodnutie z procesných dôvodov, avšak za dôležité považujú, že bolo konštatované, že rozhodujúce je skúmanie miery sociálneho začlenenia detí v tej ktorej krajine. Právna zástupkyňa navrhovateľa mala za to, že navrhovateľ v konaní preukázal, že rodina sa v máji 2014 nepresťahovala na Slovensko, a to ani v nasledujúcom období. Dohoda rodičov bola do presťahovania z J. ako krajiny obvyklého pobytu maloletých detí, teda krajiny, ktorú aj po odchode na dovolenkový pobyt na Slovensku považovali za svoj domov do L.. Obdobie od 2014 do konca roka 2016 bolo považované za prechodné obdobie, v ktorom mala rodina žiť na Slovensku aj v J.. Aj keď boli deti na území Slovenska dlhšie, bolo to podľa navrhovateľa výhradne z pracovných dôvodov matky a nemožno uzavrieť, že Slovensko je krajinou obvyklého pobytu detí. Deti majú v J. lekárov, otec tam platí zdravotné poistenie. Lekárov deti v J. navštevujú podľa potreby v súlade so systémom krajiny, ktorý je odlišný na Slovensku. Rodina v J. poberala sociálne benefity, má k dispozícii byť a stále mala, má tam rodinné a sociálne zázemie v rámci židovskej komunity a táto krajina dáva možnosti výchovy a vzdelávania detí v židovskej viere. Ak matka založila do súdneho spisu zdravotné poistenie detí na území Slovenska od narodenia, rovnako deti boli zdravotne poistené v J., kde tiež navštevujú lekára v čase, keď sa nachádzajú v J.. Predškolská dochádzka S. na Slovensku bola zriedkavá, S. v škôlke nemal rovesníkov, preto mu matka škôlku zmenila. Uvedené podľa navrhovateľa nepreukazuje sociálne začlenenie dieťaťa v predškolskom zariadení. Súčasnú predškolské zariadenie oboch detí od júna 2017 riešila matka samostatne, bez súhlasu otca, ktorý sa dozvedel o tom len dodatočne. Obe deti majú v J. silné väzby, predovšetkým starší S. tam má vytvorené

sociálne väzby. Pokiaľ ide o doklad o cestujúcom, preukazuje iba dĺžku pobytu, ktorú rodina trávila v J. a nie na Slovensku. Udalosti, ktoré sa odohrali na prelome, resp. začiatkom roku 2017, podľa nich preukazujú, že rodina zamýšľala v tom čase presťahovanie do L., prípadne riešiť rozvod v J.. Nikdy však manželia nekomunikovali, že rodina ostane na Slovensku. Na Slovensko sa mali vrátiť len na krátky čas. Navrhovateľ mal teda za to, že bolo preukázané, že krajinou obvyklého pobytu maloletých detí je J., odkiaľ matka deti dňa 08.01.2017 premiestnila bez súhlasu otca, preto žiadal návrhu vyhovieť a nariadiť návrat maloletých detí na územie J..

7. Právna zástupkyňa matky v rámci svojho prednesu uviedla, že návrh otca je výsostne účelový, podaný z dôvodu že v januári 2017 matka iniciovala konania o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode, ako aj do rozvodu, všetko pred Okresným súdom Bratislava V. Medzičasom otec podal na tento súd niekoľko návrhov. Otec sa domáhal vydania rozhodnutí, ktoré mali zabezpečiť jeho styk s deťmi ako aj styk s jeho matkou. Nesúhlasila s názorom právnej zástupkyne navrhovateľa, že nakoľko išlo o neodkladné opatrenie, súd nemusel skúmať právomoc, nakoľko predmetné neodkladné opatrenia boli vydané aj v časti o zverení, pričom rozhodovať o zverení možno súdu len v prípade, že je daná právomoc. Sám otec podal návrh na odovzdanie detí neodkladným opatrením do jeho starostlivosti a mal za to, že je daná právomoc slovenského súdu. Do júna 2017 napriek tomu, že podľa otca došlo k premiestneniu detí, sa nedialo nič. Medzičasom však otec podal návrh na T. súd v J. a sleduje preto jediný cieľ prerušiť konania vedené na Slovensku ohľadom úpravy výkonu rodičovských práv a povinností, pričom jeho návrh je zmätočný, nezrozumiteľný a nepreskúmateľný a má množstvo protirečení. Na jednej strane otec tvrdí, že deti mali obvyklý pobyt v J., pritom vo všetkých podaniach uvádza, že v období od mája 2014 do 08.01.2017 strávili obe maloleté deti väčšinu času na Slovensku, súčasne ale tvrdí, že skutočný záujem rodiny bol žiť v L.. O tomto úmysle hovorí vo všetkých svojich podaniach a krokoch. Otec tak potvrdzuje, že rodina nemala nikdy vážny úmysel žiť v J., kam deti žiada vrátiť. OP napriek tomu, že nie je nikde definovaný, sa v zásade v zmysle konštantnej judikatúry zakladá dvomi právnymi skutočnosťami, a to buď úmyslom rodičov alebo plynutím času. Otec v konaní nepredložil žiaden dôkaz, že sa rodičia dohodli, že centrum rodinného života bude v J.. Práve naopak tvrdením, že sa chceli presťahovať do L., sám toto tvrdenie vyvracia. Z podaní aj tvrdení otca je zrejmé, že od 10.05.2014, kedy deti prišli na Slovensko, žijú na Slovensku, kde sú sociálne integrované, majú rodinné a sociálne väzby, organizované voľnočasové aktivity, sú sociálne aj zdravotne poistené, majú tu svojho lekára, pričom všetky tieto skutočnosti matka súdu preukázala. Dôležitá je tiež skutočnosť, že k 10.05.2014, keď sa matka presťahovala na Slovensko na základe dohody s otcom, mal C. 5 týždňov. Matka popiera tvrdenie otca, že v 5/2014 prišli na 3-mesačnú dovolenku, ktorá mala končiť v auguste, nakoľko to nemá logiku, a to aj vzhľadom na skutočnosť, že matka bola v tom čase na materskej, čiže na dovolenke mohol byť len otec, ktorý, ako sám potvrdil, rodinu na Slovensku navštevoval a pri tej príležitosti vykonával opatrovnícke práva spolu s matkou. Do júna 2017 nikdy nespochybnil obvyklý pobyt detí na Slovensku. Za obdobie od mája do decembra 2014, ktoré označuje za dovolenku, nepredložil o nej žiaden dôkaz, napr. spiatočnú letenku do J.. To, že deti nemali okrem príbuzenských žiadne väzby na J., potvrdzujú aj niektoré dôkazy otca. Prehľad vstupov, výstupov S. z J. a do J. totožné s C. a s matkinými, keďže deti nikdy bez matky neprišli, ako aj potvrdenie z predškolského zariadenia v J., z ktorého vyplýva, že S. síce zapísaný bol, ale nikdy škôlku nenavštevoval. V návrhu rezonujú dva termíny, ktoré otec žiadnym spôsobom nevysvetlil. December 2014, o ktorom tvrdí, že udelil súhlas, aby matka zotrvala na území SR s deťmi a na druhej strane tvrdí, že 08.01.2017 mala matka deti neoprávnene premiestniť z J., pričom nie je zrejmé, kedy mali deti opäť zmenený obvyklý pobyt smerom k J., pričom otec potvrdil, že v období od mája 2015 do decembra 2016 súhlasil s pobytom detí na Slovensku. Ak následne tvrdí, že deti s matkou sa 22.12.2016 opäť presťahovali do J., toto tvrdenie ničím nepreukázal. Nie je tak známe, na základe čoho otec tvrdí, že matka deti neoprávnenom premiestnila na Slovensko v januári 2017, keď práve naopak matka predložila súdu letenky zakúpené otcom, z ktorých je zrejmé, že rodina mala ísť tak, ako každý rok od Vianoc 2014 do J. na Vianoce a 05.01.2017 sa mali vrátiť. Otec sám predložil dôkaz, že deti chodili do J. maximálne dvakrát do roka, pričom jeden z termínov bola E.. Tento dôkaz svedčí o tom, že sa rodina mala znovu vrátiť na Slovensko. Deti neboli odhlásené zo škôlky, ani od lekára, nebolo odhlásené zdravotné poistenie.

8. Kolízny opatrovník, ustanovený súdom ako zástupca maloletých detí v konaní, navrhol návrhu navrhovateľa nevyhovieť z dôvodu, že obe maloleté deti S. aj C. majú na území Slovenska sociálne väzby, sú začlenené do slovenskej spoločnosti, navštevujú predškolské zariadenie, je im poskytovaná zdravotná starostlivosť. Šetrením kolízneho opatrovníka, v rámci ktorého bol vykonaný pohovor s

maloletým S., bolo zistené, že S. ovláda slovenský jazyk. C. pri šetrení prítomný nebol. Z rozhovoru s S. vyplynulo, že je na Slovensku zvyknutý, pri otázkach na J. nechcel odpovedať. Svoje odpovede zameriaval skôr na bežné veci, týkajúce sa jeho detského života. Z pozorovania bolo zrejmé, že má vytvorený úzky citový vzťah s matkou, vyhľadával jej spoločnosť. Počas šetrenia sa od mamy ani nepohol. Poukázal tiež na to, že maloletý C., ako vyplynulo z dokazovania, je na Slovensku od svojho narodenia a inú krajinu preto ako svoj domov nevníma. Kolízny opatrovník mal teda za to, že návrat detí do J. nie je v ich záujme.

9. Rodičia maloletých detí uzatvorili manželstvo dňa 07.10.2010 v J.. Maloleté deti sú ich spoločnými manželskými deťmi. Maloleté deti sa od 10.05.2014 (teda krátko po narodení maloletého C.) zdržiavajú na základe dohody rodičov na území Slovenskej republiky, pričom na územie J. cestovali od tohto času sporadicky, výlučne za účelom trávenia sviatkov a dovolení. Matka sa po celý tento čas zdržiavala s deťmi na Slovensku, otec rodinu na Slovensku navštevoval, resp. trávil v období od 10.05.2014 do 08.01.2017 čas striedavo na B., v L. a J., tak ako mu to umožňovali pracovné povinnosti.

10. Súd v konaní zisťoval názor maloletých detí vzhľadom na vek maloletých detí prostredníctvom kolízneho opatrovníka, pričom pre nízky vek maloletého C. (tri roky) v jeho prípade na vykonaní pohovoru súd netrval.

11. Predmetom konania je v danom prípade rozhodnutie o návrhu navrhovateľa na nariadenie návratu maloletých detí do cudziny pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní („návratové konanie“). Hmotnoprávna úprava vzťahujúca sa k veci vychádza z Dohovoru o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí prijatého v Haagu dňa 25.10.1980, publikovaného v oznámení Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky pod č. 119/2001 Z. z. (ďalej len „Dohovor“). J. a Slovenská republika sú týmto medzinárodným predpisom viazané. Procesná reflexia uvedeného hmotnoprávneho predpisu je vyjadrená v ust. § 123 a nasl. zákona č. 161/2015 Z.z., CMP.

12. Podľa čl. 1 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky Slovenská republika uznáva a dodržiava všeobecné pravidlá medzinárodného práva, medzinárodné zmluvy, ktorými je viazaná a svoje ďalšie medzinárodnoprávne záväzky.

13. Podľa čl. 1 Dohovoru o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí prijatého v Haagu dňa 25. 10. 1980, publikovaného v oznámení Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky pod č. 119/2001 Z. z. (ďalej len „Dohovor“),

cieľom tohto dohovoru je

a) zabezpečiť okamžitý návrat detí, ktoré boli neoprávnené premiestnené do niektorého zmluvného štátu alebo sú v ňom zadržávané, a

b) zabezpečiť, aby opatrovnícke práva a práva styku podľa právneho poriadku jedného zmluvného štátu sa účinne dodržiavali v ostatných zmluvných štátoch.

14. Podľa čl. 3 Dohovoru premiestnenie alebo zadržanie dieťaťa sa považuje za neoprávnené, ak

a) je porušením opatrovníckeho práva, ktoré nadobudla osoba, inštitúcia alebo iná právnická osoba buď spoločne, alebo samostatne podľa právneho poriadku štátu, na ktorého území malo dieťa svoj obvyklý pobyt bezprostredne pred premiestnením alebo zadržaním, a

b) v čase jeho premiestnenia alebo zadržania sa toto právo aj skutočne vykonávalo buď spoločne, alebo samostatne, alebo by sa takto vykonávalo, ak by nedošlo k premiestneniu či zadržaniu.

Opatrovnícke právo uvedené v písmene a) možno nadobudnúť najmä priamo zo zákona, alebo na základe rozhodnutia súdu alebo správneho orgánu, alebo na základe dohody platnej podľa právneho poriadku tohto štátu.

15. Podľa čl. 12 Dohovoru, ak bolo dieťa neoprávnené premiestnené alebo zadržané podľa článku 3 a v deň začatia konania pred justičným alebo správnym orgánom zmluvného štátu, v ktorom sa dieťa nachádza, neuplynula odo dňa neoprávneného premiestnenia alebo zadržania lehota jedného roka, nariadi príslušný orgán okamžite návrat dieťaťa.

Justičný alebo správny orgán nariadi návrat dieťaťa, aj keď sa konanie začalo po uplynutí lehoty jedného roka uvedenej v predchádzajúcom odseku, okrem prípadu, že sa preukáže, že dieťa sa už zžilo s novým prostredím.

Ak justičný alebo správny orgán dožiadaného štátu má dôvod domnievať sa, že dieťa bolo premiestnené na územie iného štátu, môže zastaviť konanie alebo zamietnuť žiadosť o návrat dieťaťa.

16. Podľa čl. 13 Dohovoru bez ohľadu na ustanovenie predchádzajúceho článku justičný alebo správny orgán dožiadaného štátu nemusí nariadiť návrat dieťaťa, ak osoba, inštitúcia alebo iná právnická osoba, ktorá nesúhlasí s jeho vrátením, preukáže, že

a) osoba, inštitúcia alebo iná právnická osoba, ktorá mala dieťa v osobnej starostlivosti, v čase premiestnenia alebo zadržania opatrovnícke právo skutočne nevykonávala alebo že súhlasila, či následne sa zmierila s premiestnením alebo zadržaním, alebo

b) existuje vážne nebezpečenstvo, že návrat by dieťa vystavil fyzickej alebo duševnej ujme alebo ho inak priviedol do neznesiteľnej situácie.

Justičný alebo správny orgán môže odmietnuť nariadiť návrat dieťaťa aj vtedy, ak zistí, že dieťa nesúhlasí s návratom, a ak dosiahlo vek a stupeň vyspelosti, v ktorom je vhodné zohľadniť jeho názory. Pri hodnotení okolností uvedených v tomto článku justičné a správne orgány vezmú do úvahy informácie o sociálnom prostredí dieťaťa, ktoré poskytol ústredný orgán alebo iný príslušný orgán štátu obvyklého pobytu dieťaťa.

17. Podľa čl. 14 Dohovoru pri hodnotení, či došlo k neoprávnenému premiestneniu alebo zadržaniu podľa článku 3, môžu justičné alebo správne orgány dožiadaného štátu bezprostredne prihladiť na právny poriadok štátu obvyklého pobytu dieťaťa, ako aj na súdne alebo správne rozhodnutia bez ohľadu na to, či boli v štáte obvyklého pobytu formálne uznané alebo nie, aj bez osobitného konania, ktorého účelom je dôkaz cudzieho práva alebo uznanie cudzieho rozhodnutia, ktoré by sa inak muselo uplatniť.

18. Podľa čl. 19 Dohovoru rozhodnutie podľa tohto dohovoru o návrate dieťaťa nemožno považovať za rozhodnutie o určení opatrovníckeho práva.

19. Podľa § 2 zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom ustanovenia tohto zákona sa použijú, len pokiaľ neustanovuje niečo iné medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná alebo zákon vydaný na vykonanie medzinárodnej zmluvy.

20. Súd v rámci návratového konania rozhoduje výlučne o tom, či bude dieťa do miesta obvyklého pobytu navrátené alebo nie. V konaní súd teda nerozhoduje o starostlivosti, výchove, výžive dieťaťa ani o styku rodičov s dieťaťom (s výnimkou rámca vhodných opatrení). Právna úprava obsiahnutá v Dohovore je jasná a striktná. V prípade, že súd ustáli, že došlo k neoprávnenému premiestneniu alebo zadržaniu maloletého dieťaťa a návrh na návrat je podaný do jedného roku od neoprávneného premiestnenia alebo zadržania, musí súd nariadiť návrat maloletého dieťaťa do krajiny obvyklého pobytu. Túto povinnosť nemá iba v prípade, ak je daná niektorá z výnimiek uvedených v článku 13 alebo 20 Dohovoru. Výnimky je pritom potrebné v zmysle Dohovoru vykladať reštriktívne a mať pri ich aplikácii na zreteli, že vo svojej podstate idú proti hlavným cieľom Dohovoru.

21. Návratové konanie ako výslovne vyplýva zo znenia Dohovoru (článok 19) nie je svojou povahou konanie vo veci samej, teda konaním o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, ale má charakter predbežného konania, v ktorom je zisťovaný konflikt s jurisdikciou a má v ňom byť s konečnou platnosťou zodpovedaná otázka jurisdikcie nad maloletým dieťaťom. V návratovom konaní preto súd nehodnotí výchovné schopnosti rodičov, ich osobné, zárobkové a majetkové pomery, rozsah, v akom sú schopní zabezpečovať starostlivosť o maloleté dieťa a saturovať jeho potreby a záujmy. Súd v konaní zisťuje výlučne skutočnosti rozhodné z hľadiska výkladu príslušných hmotnoprávných ustanovení Dohovoru (súvisí s ust. § 123 CMP).

22. Dokazovanie v predmetnom konaní súd preto zamerá a vykonal v rozsahu potrebnom výlučne na zistenie skutočností nevyhnutných pre posúdenie, či bolo v danom prípade premiestnenie alebo zadržanie maloletých detí neoprávnené, s čím v súvislosti bolo potrebné odpovedať v prvom rade na otázku aká je krajina obvyklého pobytu detí S. a C..

23. S poukazom na odsek 20 sa tak súd musel v prvom rade vysporiadať s ustálením krajiny obvyklého pobytu detí. Z listinných dôkazov predložených navrhovateľom, ako ak matkou maloletých

detí (potvrdenie o návšteve lekára, pediatra, potvrdenia o návšteve predškolského zariadenia, prehľadu vstupov a výstupov maloletého S. z J.), výpovedí oboch rodičov, vrátane výpovede samotného otca vyplynulo, že maloleté deti sa na území J. prakticky nezdržiavajú od 10.05.2014, kedy v čase novorodeneckého veku maloletého C. (nar. 06.04.2014) odišli z územia J. na základe dohody rodičov z dôvodu obavy otca o bezpečnosť rodiny, tak ako to sám otec uviedol vo svojom návrhu. Od tohto času sa maloleté deti s výnimkou príležitostných pobytov na území J. nezdržiavali, čo zákonite bránilo aj ich sociálnej integrácii v J., nevyhnutnej pre vyvodenie záveru, že krajinou obvyklého pobytu maloletých detí bezprostredne pred ich navrhovateľom tvrdným neoprávneným premiestnením (tj. pred 08.01.2017) bol štát J.. Pokiaľ navrhovateľ tvrdil, že dohoda s matkou bola len dočasného charakteru, vzhľadom na obdobie, ktoré deti na Slovensku preukázateľne strávili (od 10.05.2014 do 22.12.2016, kedy odišli do J. tráviť Vianoce ako každý rok, pričom mali zakúpenú spätočnú letenku) nemožno s poukazom na závery vykonaného dokazovania vyhodnotiť jeho tvrdenie inak ako účelové, s cieľom dosiahnuť zmenu právomoci vo veci rozhodovania o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvoze, ako aj do rozvodu manželstva, v prospech súdu v J. (tzv. forum shopping). Vzhľadom na všetky zistené skutočnosti a samotné tvrdenia otca je potrebné prijať záver, že navrhovateľ si musel byť vedomý skutočnosti, že dlhodobým pobytom detí na Slovensku nevyhnutne dôjde k ich integrácii do slovenského prostredia, preto pokiaľ v rozhodnom období nepodnikol žiadne právne kroky na zabezpečenie návratu maloletých detí na územie J., s ich premiestnením na územie Slovenskej republiky súhlasil (keďže opak nepreukázal), rozhodne sa však, ako to potvrdilo vykonané dokazovanie s ním zmieril.

24. V nadväznosti na uvedené s poukazom na čl. 3 Dohovoru o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí prijatého v Haagu dňa 25. októbra 1980, publikovaného v oznámení Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky pod č. 119/2001 Z. z. (ďalej len „Dohovor“), mal súd v konaní preukázané, že maloleté deti S. a C. mali bezprostredne pred otcom tvrdným premiestnením na území Slovenskej republiky (08.01.2017), na území Slovenskej republiky svoj obvyklý pobyt, ktorý nadobudli na základe dohody rodičov o odchode z J. dňa 10.05.2014, pričom krajina J. už v ďalšom ich živote nebola centrom ich životných aktivít, o čom svedčí aj skutočnosť preukázaná matkou, že deti majú vytvorené všetky sociálne väzby na území Slovenskej republiky, kde sú začlenené do sociálneho života bežného pre deti ich veku (bývanie, zdravotná starostlivosť, predškolské zariadenie, voľnočasové aktivity a s nimi spojené rovesnícke väzby.), pričom v J. im zostali zachované výlučne niektoré rodinné väzby vo vzťahu k rodine otca, ktorá však žije rovnako v L..

25. Keďže súd s poukazom na odseky 20 až 22 ustálil, že krajinou obvyklého pobytu maloletých detí nie je J., nemožno v zmysle článku 4 Dohovoru, podľa ktorého sa Dohovor použije na dieťa, ktoré malo obvyklý pobyt na území zmluvného štátu (v tomto prípade J.) bezprostredne pred porušením opatrovníckeho práva alebo práva styku, v spojení s článkom 3 Dohovoru (odsek 12) aplikovať na daný prípad Dohovor, preto nezostávalo súdu iné ako návrh navrhovateľa ako nedôvodný zamietnuť.

26. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, pokiaľ tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti uzneseniu súdu prvej inštancie, ktorým sa rozhodlo vo veci samej je prípustné odvolanie (§59 Civilného mimosporového poriadku) v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.